

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **P. C., s.r.o.** so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej advokátskou kanceláriou V., s.r.o., so sídlom v B., proti povinnej **M. P.**, bývajúcej v P., **o vymoženie 1 659,70 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 2 Er 56/2013, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 8. augusta 2013 sp. zn. 41 CoE 275/2013, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Povinnej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Súdny exekútor požiadal exekučný súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov – ďalej len „Exekučný poriadok“) na základe rozhodcovského rozsudku z 11. novembra 2011 sp. zn. I. Stáleho rozhodcovského súdu, ktorý zriadila R., a.s. (ďalej len „označený rozhodcovský rozsudok“).

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 23. januára 2013 č.k. 2 Er 56/2013-11 uvedenú žiadosť súdneho exekútora zamietol. V odôvodnení poukázal na to, že právna predchodkyňa oprávnenej (P. B., a.s.) a povinný uzavreli úverovú zmluvu, ktorú treba považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Dospel k záveru, že na daný prípad treba preto aplikovať ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Rozhodcovská doložka, ktorá bola súčasťou zmluvného dojednanja dodávateľa a spotrebiteľa, je neplatná, lebo nebola so spotrebiteľom osobitne dojednaná, splývala vo formulárovej

zmluve s ostatnými štandardnými zmluvnými podmienkami, spotrebiteľ mohol úverovú zmluvu ako celok buď odmietnuť alebo podrobiť sa zmluvným podmienkam vopred naformulovaným dodávateľom bez toho, aby mal možnosť náležitým spôsobom posúdiť obsah rozhodcovskej doložky a jej právne dôsledky. Táto doložka vytvorila v neprospech spotrebiteľa nerovnováhu práv a povinností účastníkov spotrebiteľskej zmluvy aj z toho dôvodu, že spotrebiteľovi sa v jej dôsledku odoprela ochrana poskytovaná ustanoveniami Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. I keď dodávateľom vopred naformulovaná rozhodcovská doložka vyznievala tak, že pre prípad sporu dodávateľa a spotrebiteľa umožňuje spotrebiteľovi možnosť voľby medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, reálne mu tento výber neumožňuje. Z podstaty úverovej zmluvy a právneho vzťahu ňou založeného totiž vyplýva, že subjektom, na podnet ktorého začne konanie o zaplatenie dlžnej sumy, bude dodávateľ a teda na ňom bude aj voľba medzi všeobecným a rozhodcovským súdom. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý z tohto dôvodu nie je vykonateľný exekučný titul. Súd prvého stupňa vzhľadom na to žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 8. augusta 2013 sp. zn. 41 CoE 275/2013 napadnuté uznesenie potvrdil ako vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Konštatoval, že súd prvého stupňa správne postupoval, pokiaľ zisťoval, či úverová zmluva neobsahuje neprijateľnú podmienku. Túto otázku bol oprávnený riešiť bez ohľadu na to, či spotrebiteľ ako účastník rozhodcovského konania využil všetky možnosti vyplývajúce mu zo zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z.“). Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky súd prvého stupňa nepreskúmaval vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, len realizoval svoje oprávnenie (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Aj podľa názoru odvolacieho súdu má v danom prípade rozhodcovská doložka charakter neprijateľnej podmienky, ktorá v právach a povinnostiach zmluvných strán spôsobuje značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a súd prvého stupňa ju opodstatnene považoval za neplatnú. Správny je nielen záver súdu prvého stupňa, že označený rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľný exekučný titul, ale aj záver, že žiadosť súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie bolo potrebné zamietnuť (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Uvedené uznesenie odvolacieho súdu napadla oprávnená dovolaním, v ktorom žiadala napadnuté uznesenie buď zmeniť tak, že dovolací súd „poverí súdneho exekútora vykonaním exekúcie“, alebo zrušiť rozhodnutia súdov oboch nižších stupňov a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, lebo súdy v danom prípade: a) rozhodovali vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (§ 237 písm. a/ O.s.p.), b) rozhodovali napriek tomu, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ O.s.p.); túto procesnú vadu vyvodzovala dovolateľka z toho, že rozhodcovský súd rozhodoval v súlade so zákonom na základe riadne uzavretej rozhodcovskej zmluvy, všeobecné súdy nemajú vo vzťahu k rozhodnutiam rozhodcovského súdu postavenie odvolacích súdov a v zásade nie sú oprávnené preskúmavať rozhodcovské rozsudky po vecnej stránke, nesmú zamietnuť žiadosť o poverenie na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, ani opätovne posudzovať to, čo preskúmal a záväzne právne vyhodnotil rozhodcovský súd, c) rozhodovali napriek tomu, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný (§ 237 písm. e/ O.s.p.), d) odňali oprávnenej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) tým, že odmietli vykonať exekučný titul, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, e) konanie zaťažili tzv. inou vadou konania majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a f) svoje rozhodnutia založili na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Dovolateľka v dovolaní ďalej uviedla, že podľa jej názoru je tento jej opravný prostriedok prípustný v zmysle § 238 ods. 3 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená zastúpená v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie, sú vymenované v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadla oprávnená dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Dovolanie oprávnenej preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Dovolateľka zastáva nesprávny názor, že jej dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 3 O.s.p. Prehliada, že aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy len v prípade, že dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu uvedenému v tomto ustanovení. Keďže dovolanie oprávnenej smeruje proti uzneseniu, neprichádza do úvahy použitie § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania oprávnenej by v preskúmvanej veci prichádzala do úvahy, len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/ až c/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo, preto prípustnosť jej dovolania z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávnenej, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jej dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia zo 4. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 224/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 295/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 182/2012, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 6/2013, 14. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 16/2013, z 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 9/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 37/2013, 12. júna 2013 sp. zn. 3 ECdo 8/2013, 27. júna 2013 sp. zn. 3 Cdo 237/2012, 27. mája 2013 sp. zn. 3 Cdo 227/2012, 3. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 106/2013, 25. júla 2013 sp. zn. 3 ECdo 42/2013, 25. júla 2013 sp. zn. 3 Cdo 62/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. S prihliadnutím na požiadavku procesnej ekonomiky preto najvyšší súd na odôvodnenia týchto rozhodnutí v podrobnostiach poukazuje s tým, že sa s nimi v plnom rozsahu stotožňuje aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O.s.p.) je daná iba, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),

2. prekážku rozsúdenej veci (§ 237 písm. d/ O.s.p.) pre exekučné konanie netvorí rozhodcovský rozsudok vydaný v rozhodcovskom konaní, lebo rozhodcovské konanie nemá charakter exekučného konania,
3. ustanovenie § 237 písm. e/ O.s.p. dopadá len na tie prípady, v ktorých súd prejednal a meritorne rozhodol vec, hoci nebol podaný žiadny návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu (oprávnená ale podala návrh na vykonanie exekúcie),
4. pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu, pričom oboznamovanie s obsahom listín zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania sa nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného,
5. ak sa exekúcia navrhuje na podklade rozhodnutia takého rozhodcovského súdu, ktorý nemal právomoc vydať ho, zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie sa oprávnenej neodopiera právo na výkon rozhodnutia,
6. pokiaľ v určitej veci nedošlo k uzavretiu (platnej) rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor so spotrebiteľom prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok (R 46/2012),
7. postup B. nezodpovedal v danom prípade § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o B., lebo rozhodcovská doložka nebola naformulovaná tak, aby založila právomoc rozhodcovského súdu zriadeného B. alebo ich záujmovým združením (viď § 67 ods. 1 a 2 zákona č. 510/2002 Z.z. o platobnom styku a o doplnení a zmene niektorých zákonov),
8. nedôvodná a irelevantná je aj námietka oprávnenej, že slovenský preklad Smernice nie je správny.

K týmto záverom (viď 1. až 8.) dospel najvyšší súd aj v preskúmvanej veci. Dovolací súd sa stotožňuje s názorom, že v danom prípade uzavretá rozhodcovská doložka – z dôvodov vysvetlených už súdmi nižších stupňov – je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka), čo zakladá jej neplatnosť. Neplatná rozhodcovská doložka nemohla založiť právomoc rozhodcovského súdu vydať označený rozhodcovský rozsudok, ktorý vzhľadom na to nie je vykonateľný exekučný titul.

Dovolateľkou namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť

právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O.s.p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľkou, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O.s.p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O.s.p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávnenej podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti oprávnenej, ktorá úspech nemala (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Najvyšší súd nepriznal povinnej náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodala návrh na jej priznanie (§ 151 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 9. januára 2014

JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková